

Leuk hoor en heel heroïsch, die strijd om het PvdA-voorzitterschap. Toch bekruipt me soms het gevoel dat we hier met een forse zinsbegoocheling te maken hebben. Hoe goed gefocussed is die aandacht helemaal? Zijn we niet bezig de kwaliteit van het voetbal van Ajax te analyseren aan de hand van de krokantheid van de kroketten in het spelershome? Tikje overdreven, maar al die aandacht voor de partij als vereniging draagt als groot risico dat we die andere PvdA, en wel de enige voor burgers zichtbare PvdA, die van kabinet en Kamer, voor lief nemen. En je hoeft maar het tamelijk ontluisterende fractiegroepsportret ('het Mekka van Melkert') in het kleurenmagazine van de *NRC* gelezen te hebben, om te zien dat de *performance crisis* van de PvdA, het verdampen en verkrampen van koers en identiteit, nogal een Haagse affaire blijkt te zijn.

Het onfaire van de huidige situatie is dat er veel onbehagen over het gebrek aan herkenbaar politiek profiel wordt geprojecteerd op het per definitie meest amateuristische deel van de partij. Dus dan moet die arme Willem Witteveen Paars opeens van rode beginselen voorzien en haartransplantatie toepassen op plekken waar eens veren zaten. Of moet een Partijbureau dat zijn handen vol heeft aan het bijhouden van de ledenadministratie, politieke toekomstscenario's uitstippelen. En dit terwijl nu de stoutste vermoedens bewaarheid zijn geworden over de Tweede Kamerfractie, onze vooruitgeschoven professionals. Men geeft zelf in geuren en kleuren toe niet in staat te zijn een deuk in een pakje boter te slaan daar in Den Haag en het heeft er alle schijn van dat dat nog wel even zo blijft ook.

En toch is het daar en nergens anders, in kabinet en fractie, dat de herontdekking van de politiek zich binnen de PvdA zal moeten voltrekken. Tot zijn essenties teruggebracht is een partij niet veel meer dan een stel mensen en een stel programmatische noties. Hiermee levert men, zeker in geval van regeringsdeelname, brandstof voor de Machinekamer van Nederland. Maar partijpolitiek gezien gaat het hier om een tamelijk fragiele beïnvloeding. Nederland is veel meer een technocratie dan een participatie. Een van die geportretteerde Kamerleden sprak treffend van een 'trechter' die ergens in de buurt van het Catshuis zou staan opgesteld. Kamerleden gooien zo af en toe dingen in die trechter – departementen en maatschappelijke belangengroepen nog veel meer –, maar op wat er vanonder uitkomt heeft men nauwelijks invloed. Dat bepalen de bewindslieden. En in een technocratie spelen die veel meer de rol van opperhoofd van hun departement en de enorme beleids- en belangennetwerken die daarmee vervlochten zijn, dan die van partijpolitici. Zeker in ideologisch vlakke, apolitieke tijden.

Als politieke partij – die merkwaardige tussenschakel tussen burger en staat – kun je niet veel meer ambiëren dan een Paard van Troje te zijn dat zo nu en dan achter de ommuring van de BV Nederlandse Beleidproductie wordt toegelaten. Om vanuit het perspectief van burgers de Haagse complexen te controleren en te corrigeren. Politiek heet dat. En dat is een taak voor de betere bewindslieden en voor de betere Kamerleden, die, mits goed uitgevoerd, revitaliserende effecten zal hebben op de partij als vereniging.

Paard van Troje

RENÉ CUPERUS

*Medewerker WBS en
eindredacteur S&D*